

Datum:	29 juni 2023	Zaaknummer:	736820
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Wethouder Van der Star		
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal		
Steller:	Jong, Vanessa de		
Kopie aan:			
Onderwerp:	Accountantsverslag 2022		
Bijlage:	Accountantsverslag BDO 2022		

Kennisnemen van

Het Accountantsverslag van BDO naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2022.

Inleiding

Op 3 april 2023 is de accountant gestart met de jaarrekeningcontrole 2022. De controle is inmiddels afgerond en de accountant rapporteert bevindingen, adviezen en ontwikkelingen in het bijgevoegde accountantsverslag 2022.

Informatie/kernboodschap

Een goedkeurende controleverklaring

De accountant geeft een goedkeurende controleverklaring ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening 2022. Vanaf dit jaar is de accountant verplicht te rapporteren over de controleaanpak van frauderisico's en veronderstellingen ten aanzien van de financiële positie in de controleverklaring. De accountant rapporteert geen bijzonderheden ten aanzien van deze twee onderwerpen.

Getrouwheid

Fouten in verband met getrouwheid die door de accountant gevonden zijn tijdens de controle verwerkt in de jaarrekening.

Rechtmatigheid

Fouten in verband met rechtmatigheid, zijn over het algemeen fouten die achteraf niet te corrigeren zijn. Wat betreft de fouten die gerapporteerd worden, kunnen we constateren dat we deze, bij de interne controle, reeds geïdentificeerd zijn en dat de accountant deze dus heeft overgenomen. Overigens heeft op een aantal dossiers de accountant een andere en/of minder strenge afweging gemaakt en daardoor komt de totale omvang van fouten, zoals gerapporteerd door de accountant, niet boven de materialiteitsgrens.

Aandachtspunten voor 2023

De accountant rapporteert 3 aandachtspunten:

- 1) **Rechtmatigheid.** Het belangrijkste aandachtspunt is de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Als in 2023 een zelfde omvang aan rechtmatigheidsfouten naar voren komt, kan een schone verantwoording door het college worden afgegeven. Echter kunnen rechtmatigheidsfouten vanuit 2022 doorwerken in 2023, waardoor we het jaar niet starten met een lege foutenlijst. Deze evaluatie kan en zal na afronding van de controlewerkzaamheden plaatsvinden.

Zoals eerder gecommuniceerd wordt dit jaar de nodige notities gepubliceerd die impact kunnen hebben op de scope van de werkzaamheden rondom rechtmatigheid. De accountant geeft op pagina 16 aan dat nu ook duidelijk is dat Sisa onderdeel wordt van de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast is er een landelijke ontwikkeling gaande waarbij materialiteit t.a.v. getrouwheid mogelijk verhoogd wordt. Zodra hier meer duidelijkheid over is, zullen we in gesprek gaan met de Audit Commissie om te bepalen of dat een andere zienswijze ten aanzien van de verantwoordingsgrens oplevert.

- 2) Optimalisatie beheersing inkomende gelden Sisa-regelingen gedurende het jaar. Landelijk is een ontwikkeling te zien waarbij het aantal Sisa regelingen exponentieel toeneemt. Dit vraagt aanvullende administratieve vereisten en een zeer uitgebreide invulinstructie.
- 3) Verbeteren van beheersing van opgaven dankzij digitaliseren. BDO wil komend jaar de volwassenheidsscan Digitale Bestuurskracht inzetten. Middels deze tool wordt ons vermogen in kaart gebracht om door digitalisering zowel reguliere taken als maatschappelijke opgaven uit te kunnen voeren.

Consequenties

n.v.t.

Communicatie

Het Accountsverslag 2022 is ambtelijk met BDO besproken, tevens heeft BDO op 21 juni in de Audit Commissie een toelichting gegeven.

Vervolg(procedure)

n.v.t.

Bijlagen:

Bijlage 1 – Accountantsverslag 2022;

Bijlage 2 – Controleverklaring BDO.

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal

De secretaris,

De burgemeester,

- CONCEPT -

23 juni 2023

ACCOUNTANTSVERSLAG 2022

Gemeente Roosendaal

Onder voorbehoud van:

- Afronden van onze werkzaamheden
- Interne executive review van het controle dossier en het accountantsverslag.

IBDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

de raad van de gemeente Roosendaal
T.a.v. de heer R. Dam, plaatsvervangend
raadsgriffier
Postbus 5000
4700 KA ROOSENDAAL

Rotterdam, 28 juni 2023

Kenmerk: xxx

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

DASHBOARD

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Roosendaal gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 3 oktober 2022, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2022. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen. In onze Boardletter 2022 naar aanleiding van de Interim controle treft u de beantwoording van uw speerpunten.

De jaarrekening van de gemeente Roosendaal geeft een getrouw beeld van de financiële positie en de baten, de lasten en de balansmutaties zijn rechtmatig verantwoord.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke functionarissen binnen de ambtelijke organisatie en de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente Roosendaal bedanken voor de constructieve en goede samenwerking tijdens de controle.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Hoogachtend,

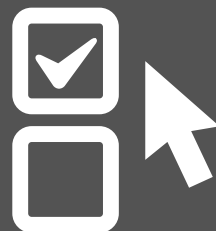
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

C.M. Steehouwer MSc RA
Partner en extern accountant gemeente Roosendaal

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN
JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT &
FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE
BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- ▶ De jaarrekening van de gemeente Roosendaal geeft een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 als ook van de financiële positie aan het einde van het boekjaar.
- ▶ De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.
- ▶ Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden. De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar. Het BBV en de WNT zijn nageleefd en wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage.

FRAUDE EN CONTINUITEIT IN DE CONTROLEVERKLARING

- ▶ De paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn opgenomen in de controleverklaring.
- ▶ Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college of het management.
- ▶ Onze werkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering voort te kunnen zetten.

TOP 3-AANDACHTSPUNTEN 2023

1. Vooruitblik naar rechtmatigheidsverantwoording 2023. Bij een vergelijkbare omvang aan rechtmatigheidsfouten € 530.000 kan het college een schone rechtmatigheidsverantwoording 2023 afgeven.
2. Optimaliseren beheersing inkomende gelden SiSa-regelingen gedurende het jaar.
3. Verbeteren beheersing van opgaven dankzij digitalisering.

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.4.

RESULTAAT 2022

(x €1.000)	2022	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	832	-10.761
Mutatie reserves	8.941	10.761
Gerealiseerd resultaat	9.773	0

- ▶ Resultaat 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 9,7 mln. voordelig.
- ▶ Alle programma's laten voor mutaties reserves een positieve afwijking zien ten opzichte van de begroting na wijzigingen.

UW FINANCIËLE POSITIE

- ▶ Uw financiële positie is voldoende
- ▶ Uw weerstandsratio is 4,3. Uw weerstandsratio voldoet daarmee ruimschoots aan uw streefgetal van minimaal 1.
- ▶ De gemeente kan aan haar langetermijnverplichtingen voldoen.
- ▶ Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is minst risicovol.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

- ▶ Samenvattend hebben wij de interne beheersing gekwalificeerd als in opzet voldoende. Zie onze boardletter 2022.
- ▶ Formaliteiten rondom de RMV zijn 6 april in de gemeenteraad geweest. De verbijzonderde interne controle 2023 is gestart.
- ▶ Begrotingsoverschrijding op programma 6 Betalen & Financien (excl.reserves) ad. € 2,2 mln. heeft vooral betrekking op de toename voorziening a.g.v. een lagere waardering DER B.V. en het treffen van de voorziening verlofsparen. Beide tellen niet mee in het rechtmatigheidsoordeel.
- ▶ Schattingen in de jaarrekening zijn in het algemeen neutraal en daarmee reëel.

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 De jaarrekening is getrouw
- 2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening
- 2.3 Rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring
- 2.4 Top 3-aandachtspunten voor 2023

2.1 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening van de gemeente Roosendaal geeft een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 als ook van de financiële positie aan het einde van het boekjaar.

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Roosendaal een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang die door de gemeente zijn gecorrigeerd. Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle tevens resterende controleverschillen geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 150.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN
Getrouwheid		
Onzekerheden ten aanzien van de (zichtbare, aantoonbare) prestatielevering met betrekking tot de lasten in het kader van de Wmo		818
Totaal	0	818
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	3.290	9.870

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij deze verschillen niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel. Deze verschillen en de analyse van de impact zijn bevestigd in de bevestiging van het college bij de jaarrekening.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en zijn voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot de getrouwheid.

2.2 De jaarrekening is rechtmatig

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 150.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN
Rechtmatigheid		
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en onzekerheden	0	818
Aanbestedingsonrechtmatigheden a.g.v. het niet volgen van de juiste procedure in 2022: <ul style="list-style-type: none">Terugkerende diensten in het kader van de inzet van een vrachtwagen die niet Europees is aanbesteed. € 288.000	288	
Overschrijdingen kredieten: <ul style="list-style-type: none">Overschrijding investeringskrediet: € 80.000 Hekwerk Urban SportparkOverschrijding investeringskrediet: € 161.800 ecologische verbindingszone	242	
Totaal	530	818
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	3.290	9.870

Bovenstaande onrechtmatigheden zijn mede door de interne controle geconstateerd. De interne controle heeft een diepgaande inkoopanalyse uitgevoerd. Vanuit onze rol in het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne bevindingen geëvalueerd met in achtname van de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV. In het kader van de rechtmatigheidscontrole nemen wij enkel die bevindingen mee in ons oordeel waarvan ondubbelzinnig vast staat dat deze onrechtmatig zijn. Wij komen daardoor uiteindelijk tot minder onrechtmatigheden dan de interne controle.

Wij concluderen dat de resterende controleverschillen niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en zijn voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot de rechtmatigheid.

De paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn opgenomen in de controleverklaring.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college of het management.

Onze werkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering voort te kunnen zetten.

Verplicht rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring

Vanaf boekjaar 2022 nemen accountants bij wettelijke controles de paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie op in de controleverklaring. Deze aanpassingen zien toe op het verplicht rapporteren in de controleverklaring over onze controleaanpak frauderisico's en onze controleaanpak ten aanzien van het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Met het verplicht rapporteren over deze onderwerpen wordt tegemoet gekomen aan een veel gehoorde wens van stakeholders om transparanter te zijn over onze werkzaamheden. Uiteraard hebben de onderwerpen fraude en het vermogen om financiële risico's op te vangen altijd al de aandacht tijdens de accountantscontrole. Maar door deze zaken nu te beschrijven in de controleverklaring, wordt die aandacht ook expliciet gemaakt.

Frauderisico's

Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang (€ 3 mln.) zou kunnen bevatten. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties met verschillende personen binnen de gemeente. Wij hebben eveneens kennisgenomen van de door het college opgenomen toelichtingen in de jaarstukken (paragraaf 7. bedrijfsvoering, pagina 138). Daarnaast voeren wij een uitgebreide risicoanalyse uit per financiële post en financiële geldstroom.

Ten behoeve van de controle van boekjaar 2022 hebben wij het volgende risico geadresseerd tijdens onze controle: het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het college of het management, met name in memoriaalboekingen en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt. Dit betreft een risico wat is voorgeschreven in de Nederlandse controle standaarden en niet een risico wat het gevolg is van een specifieke gebeurtenis of omstandigheid bij de gemeente.

Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van dit risico hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college of het management .

Continuïteit

Feitelijk is het zo dat bij elke gemeente in Nederland het Rijk garant staat. Met andere woorden: een gemeente kan formeel gezien niet failliet gaan, omdat het Rijk dan bij moeten springen en het Rijk zelf kan niet failliet gaan. Het gevolg hiervan is dat crediteuren en andere stakeholders nooit benadeeld kunnen worden door een faillissement. Desalniettemin is de financiële positie vanuit het perspectief van raadsleden van belang en moet het college inzicht geven in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder. Met de invoering van de aangepaste Nederlandse Standaard 700 dienen accountants vanaf dit jaar voor gemeenten in hun controleverklaringen bij jaarrekeningen naast fraude te rapporteren over de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering voort te kunnen zetten zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Vooruitblik naar rechtmatigheidsverantwoording 2023. Bij een vergelijkbare omvang aan rechtmatigheidsfouten (€ 530.000) kan het college in een schone rechtmatigheidsverantwoording 2023 afgeven.

Optimaliseren beheersing inkomende gelden SiSa-regelingen gedurende het jaar.

Verbeteren beheersing van opgaven dankzij digitalisering.

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2022 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende top 3 van aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.

1. Vooruitblik naar rechtmatigheidsverantwoording

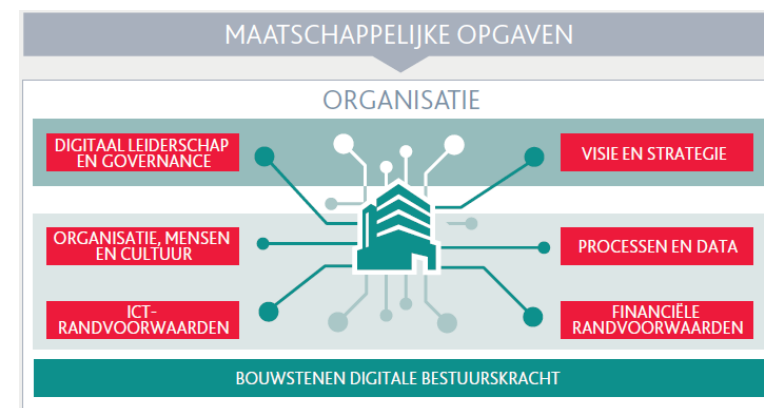
In de nog in te voeren rechtmatigheidsverantwoording geeft het college aan in hoeverre de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag dat door de gemeenteraad op 6 april 2023 is vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves. Op basis van een scenario waarin de rechtmatigheidsfouten vergelijkbaar zijn met die in de jaarrekening 2022 (€ 530.000), zal het college in de rechtmatigheidsverantwoording 2023 mogen concluderen dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

2. Optimaliseren beheersing inkomende gelden SiSa-regelingen gedurende het jaar

Wij zien een landelijke trend dat Ministeries steeds vaker een Specifieke regeling kiezen voor het verstrekken van subsidies aan decentrale overheden. Het aantal SiSa-regelingen, ook voor uw gemeente, is daardoor exponentieel toegenomen. Naar verwachting zal deze stijging zich voortzetten. De SiSa-regelingen gaan gepaard met aanvullende administratieve vereisten en een uitgebreide instructie (invulwijzer van 439 pagina's). Dit geeft een hoge druk op de organisatie binnen de gemeente zoals ook bij andere decentrale overheden en vraagt om extra personele inzet. Wij adviseren de gemeente de administratie aan te sluiten op de vereisten ten aanzien van SiSa en gedurende het jaar de benutting van deze Rijksmiddelen te monitoren.

3. Verbeteren van beheersing van opgaven dankzij digitalisering

Omdat burgers en bedrijven steeds verder digitaliseren wordt ook bij gemeenten digitalisering steeds belangrijker. Grote maatschappelijke opgaven als klimaat, energietransitie, woningnood en verminderde koopkracht kunnen ook efficiënter en doelmatiger worden aangepakt met de inzet van digitale middelen. Het is daarom aan te bevelen om serieus en blijvend te investeren in de digitale transformatie van de bedrijfsvoering en het data gedreven werken. Digitalisering is al lang niet meer een taak van de IT-afdeling alleen. Toch zien wij nog niet dat de primaire processen en afdelingen optimaal gebruik maken van digitalisering en het data gedreven werken. En dat terwijl de maatschappelijke opgaven daar wel steeds nadrukkelijker om vragen. Komend controlejaar zullen wij als onderdeel van de controle aandacht schenken aan een volwassenheidsscan van Digitale Bestuurskracht. Deze volwassenheidsscan Digitale Bestuurskracht is gericht op het vermogen van uw organisatie om door middel van digitalisering zowel de reguliere taken als de maatschappelijke opgaven uit te kunnen voeren. Daarmee krijgt de gemeente inzicht in eventuele aandachtsgebieden om de Digitale Bestuurskracht te optimaliseren.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 [Resultaat 2022](#)

3.2 [Dashboard financiële positie per 31 december 2022](#)

3.3 [Ons beeld van uw financiële positie](#)

3.1 Resultaat 2022

Resultaat 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 9,7 mln. voordelig.

Alle programma's laten voor mutaties reserves een positieve afwijking zien ten opzichte van de begroting na wijzigingen.

Het resultaat van gemeente Roosendaal over het jaar 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 9,7 mln. voordelig.

In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN LASTEN EN BATEN (x € 1.000)	2022	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Baten	288.367	292.259	-3.892	-1%
Lasten	-287.535	-303.020	15.485	-5%
Saldo baten en lasten	832	-10.761	11.593	-108%
Subtotaal mutaties reserves	8.941	10.761	-1.820	-17%
Resultaat	9.773	0	9.773	

Saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten wijkt € 11,6 mln. voordelig af van de begroting na wijzigingen. Alle programma's laten voor mutaties reserves een positieve afwijking zien ten opzichte van de begroting na wijzigingen. De afwijking is als volgt opgebouwd:

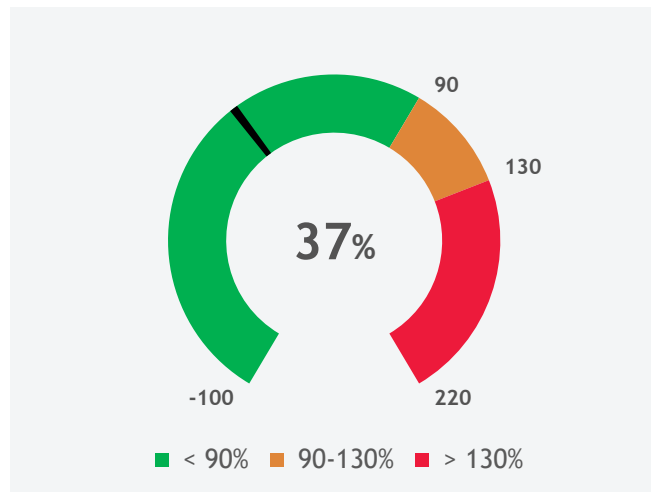
1. Besturen & Samenw. (excl. overhead)	1.685
2. Leren & Ontwikkelen	718
3. Werken & Ondernemen	4.366
4. Wonen & Verblijven	1.973
5. Zorgen & Stimuleren	727
Overige lasten (overhead, onvoorzien, VPB)	691
Algemene dekkingsmiddelen	1.433
Totaal (x € 1.000)	11.593

Financieel totaalbeeld

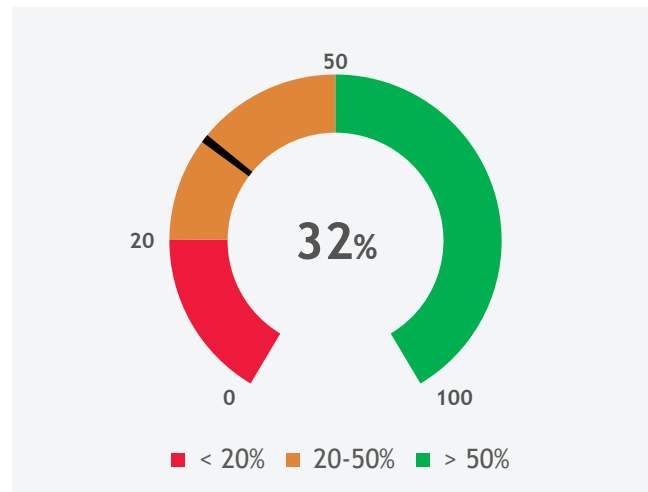
Graag wijzen wij de raad op de uiteenzetting van het Rekeningresultaat op pagina 3 en 4 van de jaarstukken. Belangrijke oorzaak voor het resultaat over 2022 is de uitkering uit het gemeentefonds, middelen in het kader van de energietoeslag en de opvang Oekraïners. De middelen in het kader van de energietoeslag en de opvang Oekraïners zijn verkregen om in 2023 in te zetten.

3.2 Dashboard financiële positie per 31 december 2022

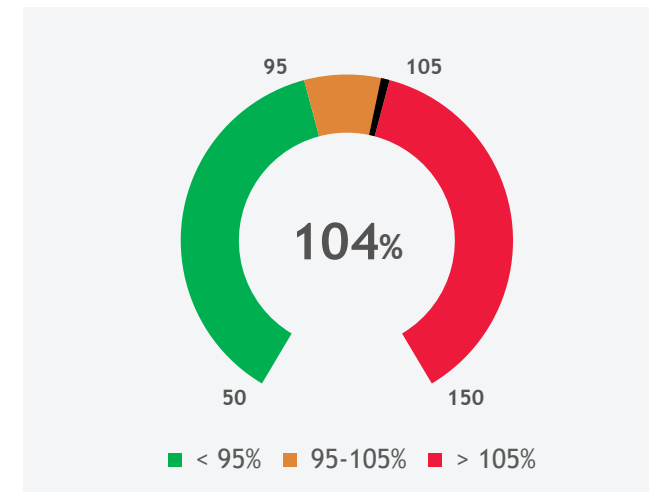
NETTO SCHULDQUOTE

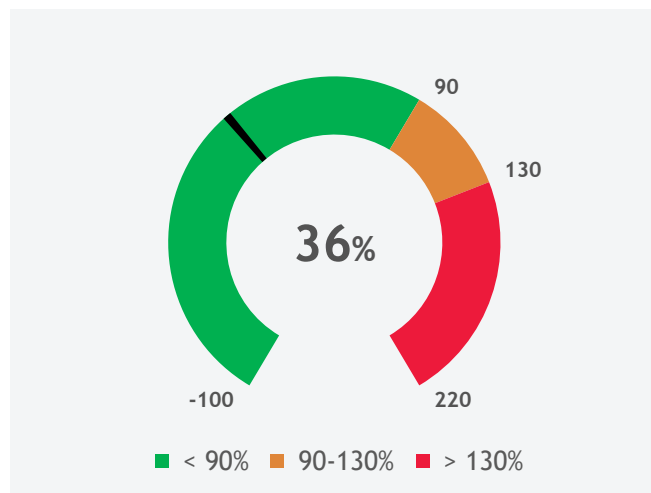
SOLVABILITEIT

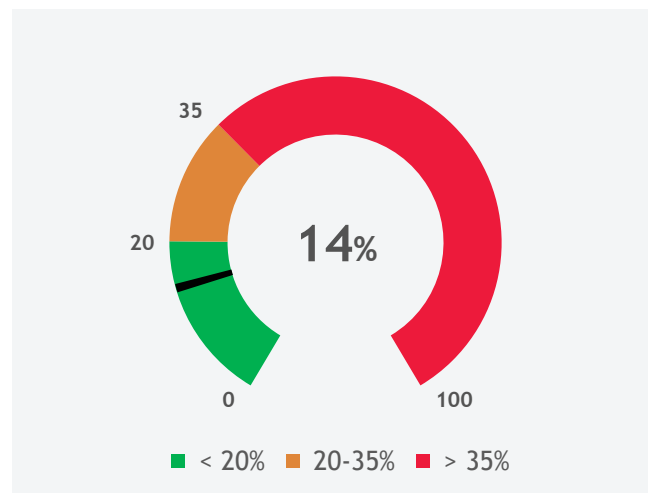
BELASTINGCAPACITEIT

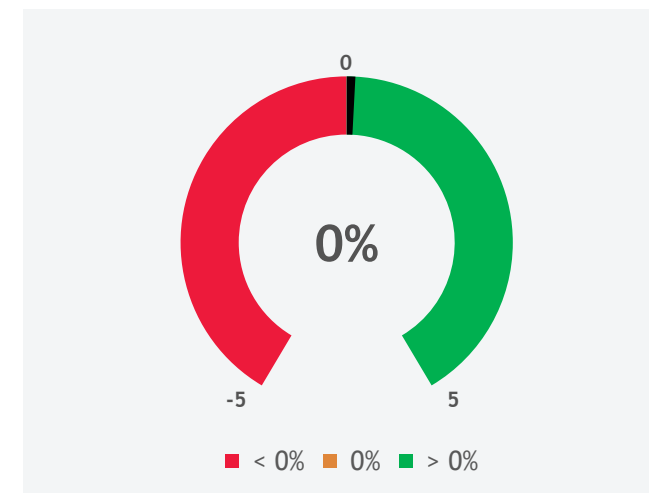
(GECORRIGEERDE) SCHULDQUOTE

GRONDEXPLOITATIE

STRUCTURELE EXPLOITATIERUIMTE

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Signaleringswaarden GTK 2020 als referentiewaarden

Uw financiële positie is voldoende

Uw weerstandsratio is 4,3.
De weerstandsratio voldoet daarmee ruimschoots aan uw streefgetal van minimaal 1.

De gemeente kan aan haar langetermijnverplichtingen voldoen.

Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is minst risicovol.

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Signaleringswaarden volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld dat vanaf begrotingsjaar 2020 geldt. In het GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente. Wij hebben deze signaleringswaarden als referentie gebruikt bij ons beeld van uw financiële positie.

Weerstandsvermogen gemeente Roosendaal is voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 43,9 miljoen. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Roosendaal heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 10,3 miljoen. Het weerstandsvermogen voldoet daarmee ruimschoots aan uw streefgetal van minimaal 1.

Solvabiliteit en netto schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2022 32% (2021: 35%). Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de Roosendaal in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De huidige waarde is aan te merken als neutraal.

De netto schuldquote bedraagt 37% (2021: 39%). De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. De verwachting is dat de netto schuldquote in 2023 en 2024 zal toenemen en daarna weer afneemt naar een niveau van 47% in 2026. Desondanks blijft de waarde minst risicovol.

Zowel de solvabiliteit als de netto schuldquote laten een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2020).

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK 2020. Naar verwachting loopt deze ratio de komende jaren nog verder naar beneden.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
- 4.2 BBV, WNT en SiSa
- 4.3 Begrotingsrechtmatigheid
- 4.4 Significante schattingsposten

Samenvattend hebben wij de interne beheersing gekwalificeerd als in opzet voldoende.

SiSa wordt onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

Formaliteiten rondom de RMV zijn 6 april in de gemeenteraad geweest. De verbijzonderde interne controle 2023 is gestart.

Interne beheersing en onze aanpak voor 2022

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze boardletter 2022.

Samenvattend hebben wij de interne beheersing gekwalificeerd als in opzet voldoende aangezien binnen de primaire processen sprake is van minimaal noodzakelijke primaire functiescheiding en we rekening houden met de controlewerkzaamheden (achteraf) van de verbijzonderde interne controle.

De gemeente heeft een grote investering gedaan in de interne controle. De uitkomsten uit de interne controle zijn belangrijk in het kader van de aanstaande rechtmatigheidsverantwoording en vooral het verbeteren van de interne beheersing. De adviezen van de interne controle dragen bij aan het lerend vermogen van de organisatie.

Stand van zaken Invoering rechtmatigheidsverantwoording met ingang van 2023

De rechtmatigheidsverantwoording wordt ingevoerd met ingang van het boekjaar 2023.

Actuele ontwikkelingen

In het verlengde van de rechtmatigheidsverantwoording zien wij nog de volgende ontwikkelingen:

- ▶ SiSa wordt onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening, maar van de accountant zal worden verwacht dat deze ook rapporteert over de rechtmatigheid van de SiSa-verantwoording. Wij verwachten dat dit de eerste twee jaar zal leiden een verhoging van de benodigde capaciteit om tot een goede beheersomgeving te komen.
- ▶ Het voornemen is om met de aanpassing van het BADO in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording tegelijkertijd met ingang van 2023 de materialiteit voor de accountantscontrole te verhogen naar 2% (van de netto lasten, zonder dotaties aan de reserves). Het onderscheid tussen fouten en onzekerheden komt dan te vervallen.

Stand van zaken Roosendaal

Samenvattend heeft het college een projectplan rechtmatigheidsverantwoording opgesteld inclusief een planning die loop van november/december 2022 tot en met het vierde kwartaal 2023. De meeste stappen kunnen pas in 2023 worden gezet door het college, onder andere doordat het college afhankelijk is van de publicatie van diverse landelijke notities voordat verdere stappen gezet kunnen worden. De formaliteiten rondom de rechtmatigheidsverantwoording (controleprotocol, aangepaste verordeningen etc.) zijn op 6 april in de gemeenteraad geweest. De verbijzonderde interne controle is gestart met de werkzaamheden voor het controlejaar 2023.

BBV wordt nageleefd inclusief de Openbaarheidsparagraaf van de Wet Open overheid (Woo)

WNT-verantwoording voldoet aan de vereisten

Geen bevindingen SiSa-bijlage

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Roosendaal de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd. Desalniettemin vestigen we de aandacht op het volgende:

- ▶ De baten en lasten rondom jeugdzorgplus worden bruto (zowel onder baten en lasten) gepresenteerd, dit betreft een bestendige gedragslijn vanuit voorgaande jaren en de begroting. Zie Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling (pagina 144). Aangezien de voor Roosendaal relevante lasten en baten lager liggen adviseren wij de gemeente de huidige verwerkingwijze te herzien.
- ▶ De gemeente beheert namens de 50+ gemeenten een evenementen bankrekening. De bankrekening (met een saldo van circa € 4.000) staat op naam van de gemeente maar is niet opgenomen in de financiële administratie. Er hebben in 2022 geen bankmutaties plaatsgevonden. Wij adviseren met het oog op transparantie en vanuit het perspectief van een goede interne beheersing de bankrekening op te nemen in de financiële administratie.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds voor de jaarstukken 2022. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente deze paragraaf opgenomen heeft in de jaarstukken 2022.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Voor gemeenten geldt dat de secretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2022 niet meer bedragen dan € 216.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling. Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien het college geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 van de gemeente Roosendaal niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2022 van de gemeente Roosendaal voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2022. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens bijlage B.

Begrotings-overschrijding op programma 6 Betalen & Financien (excl.reserves) ad. € 2,2 mln. heeft vooral betrekking op de toename voorziening a.g.v. een lagere waardering DER B.V. en het treffen van de voorziening verlofsparen. Beide tellen niet mee in het rechtmatigheidsoordeel .

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

Zoals blijkt uit het onderdeel Nadere analyse begrotingsrechtmatigheid van de jaarrekening 2022 is op verschillende onderdelen van het overzicht van lasten en baten een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Op basis van het BBV beoordelen wij de begrotingsrechtmatigheid op het niveau van de lasten per programma.

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
Programma 6 Betalen & Financien (excl.reserves) (totaal overschrijding lasten € 2.170.000)	Betreft een nadeel op het onderdeel treasury (toename voorziening a.g.v. een lagere waardering Duurzaam Energie Bedrijf Roosendaal B.V.) en het onderdeel algemene lasten (verplicht te vormen voorziening voor verlofsparen). Dit betreffen overschrijdingen die pas na het verantwoordingsjaar bij het opstellen van de jaarrekening bekend zijn geworden en tellen daarom niet mee in het oordeel.	✓	

4.3 Schattingsposten in de jaarrekening

Schattingen in de jaarrekening zijn in het algemeen neutraal en daarmee reëel.

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening, is dat het college met de organisatie schattingen moet maken. Bepaalde schattingen kennen een (additionele) schattingsonzekerheid en zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en doordat zij een hoge mate van schattingsonzekerheid vertonen. Dit laatste betekent dat de schatting vatbaar is voor een inherent gebrek aan nauwkeurigheid in de waardering.

Een goed inzicht in de jaarrekening vereist kennis van deze posten. Als onderdeel van de controle hebben wij de oordeelsvormingen en besluiten van het college bij het maken van de schattingen beoordeeld op indicaties voor mogelijke tendenties. In het hierna opgenomen overzicht hebben wij van de jaarrekeningposten waaraan een belangrijke schatting ten grondslag ligt weergegeven of wij de schatting als conservatief, neutraal of pessimistisch hebben aangemerkt.

Wij hebben geen controleverschillen naar aanleiding van deze schattingen.

POST IN DE JAARREKENING	BEDRAG (x € 1.000)	BEOORDELING HUIDIG BOEKJAAR	TOELICHTING
Vaste activa - afschrijvingen	10.955	●	Afschrijving van de materiële vast activa vindt plaats op basis van de ingeschatte en vastgestelde afschrijvingstermijnen.
Voorziening FVA	829	●	Betreft een voorziening als gevolg van een duurzaam lagere waardering van Parkeerbeheer Roosendaal B.V. en DER B.V.
Voorziening Grondexploitaties	3.460	●	Betreft voorziening voor verlieslatende grondexploitaties.
Voorziening dubieuze debiteuren	2.497	●	Voor algemene debiteuren en debiteuren Soza is een voorziening getroffen. Hiermee kunnen in voorkomende gevallen oninbare bedragen worden opgevangen.
Voorzieningen bestaande risico's en verplichtingen	16.400	●	De gemeente heeft voorzieningen gevormd voor in de toekomst verwachte kosten, zoals de voorziening pensioen en wachtgelden bestuurders, arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang en diverse onderhoudsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen en de buitensportaccommodaties.
Voorzieningen verkregen middelen van derden	23.641	●	Van derden verkregen middelen ten aanzien van riolering en afvalstoffen zijn niet vrij besteedbaar.

● Conservatief, maar aanvaardbaar ● Neutraal ● Optimistisch, maar aanvaardbaar

Bijlagen

- A [Onze controle](#)
- B [Bevindingen SiSa-bijlagen](#)

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Roosendaal, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

Opdracht

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 3 oktober 2022. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het bestuursverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 3 oktober 2022 met kenmerk 'MS/MR/RA1814'.

Materialiteit

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 3.290.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 150.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden. Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Roosendaal zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Controleaanpak

Controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 3 oktober 2022 opgenomen. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een systeemgerichte en risicogerichte benadering, waarbij rekening wordt gehouden met de opzet, het bestaan en de werking van de aanwezige administratieve organisatie en de daarin opgenomen beheersingssystemen. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals inkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van de gemeente. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- ▶ Management override van controls (frauderisico).
- ▶ Het mogelijk niet voldoen aan de aanbestedingsrichtlijnen (onterecht niet Europees aanbesteed, mogelijk sprake van een ontoelaatbare wezenlijke wijziging).

Strekking van de controleverklaring

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2022 van de gemeente Roosendaal aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op 28 juni 2023, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2022 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van de gemeente Roosendaal zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de gemeente als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar. In onze controleverklaring hebben wij gerapporteerd over onze controleaanpak ten aanzien van het vermogen van de gemeente Roosendaal om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2022 zijn aanvaardbaar

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De jaarstukken 2022 van uw gemeente bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2022 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2022 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2022. In 2022 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze boardletter 2022. Bij de interim-controle 2023 zullen wij de opvolging beoordelen. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de verantwoordelijke functionarissen binnen de ambtelijke organisatie en de verantwoordelijke wethouder. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klantspecifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Roosendaal heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2022 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen. De tabel moet altijd worden opgenomen, ook als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Indien dit het geval is worden de kolommen 'FOUT OF ONZEKERHEID', 'FINANCIËLE OMVANG IN €' en 'TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID' leeg gelaten.

Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND

Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A9B	1	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021	Fout		
A9B	2	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021	Onzekerheid		
A16	1	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout		
A16	2	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Onzekerheid		
A18B	1	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)	Fout		
A18B	2	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid		
B2	1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Fout		
B2	2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Onzekerheid		

Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
C10	1	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	Fout		
C10	2	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	Onzekerheid		
C32	1	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Fout		
C32	2	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Onzekerheid		
C43	1	Regeling reductie energiegebruik woningen	Fout		
C43	2	Regeling reductie energiegebruik woningen	Onzekerheid		
C55	1	Aanpak energiearmoede	Fout		
C55	2	Aanpak energiearmoede	Onzekerheid		
C56	1	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Fout		
C56	2	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Onzekerheid		
C62	1	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Fout		
C62	2	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Onzekerheid		
D8	1	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Fout		
D8	2	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Onzekerheid		
D14	1	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout		
D14	2	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onzekerheid		
D19	1	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Fout		
D19	2	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Onzekerheid		
D21	1	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Fout		
D21	2	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Onzekerheid		
E20	1	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Fout		
E20	2	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Onzekerheid		
E35B	1	Incidentele specifieke uitkering motie Hoogland	Fout		
E35B	2	Incidentele specifieke uitkering motie Hoogland	Onzekerheid		

Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E44B	1	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Fout		
E44B	2	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid		
F20	1	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	Fout		
F20	2	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	Onzekerheid		
G2	1	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	Fout		
G2	2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G2	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		
G2	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G2A	1	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021	Fout		
G2A	2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021	Onzekerheid		
G2A	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet_totaal 2021	Fout		
G2A	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet_totaal 2021	Onzekerheid		
G3	1	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	Fout		
G3	2	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G3	3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Fout		
G3	4	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		

Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G3	5	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Fout		
G3	6	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G3	7	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		
G3	8	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G3	9	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		
G3	10	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G3A	1	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004_totaal 2021	Fout		
G3A	2	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004_totaal 2021	Onzekerheid		
G3A	3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar 2021 (exclusief BOB)_ totaal 2021	Fout		
G3A	4	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar 2021 (exclusief BOB)_ totaal 2021	Onzekerheid		
G3A	5	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar 2021 (exclusief BOB)_ totaal 2021	Fout		

Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G3A	6	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar 2021 (exclusief BOB)_totaal 2021	Onzekerheid		
G3A	7	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar 2021	Fout		
G3A	8	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar 2021	Onzekerheid		
G3A	9	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar 2021	Fout		
G3A	10	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar 2021	Onzekerheid		
G4	1	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Fout		
G4	2	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G4	3	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Fout		
G4	4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G4	5	Tozo 2_gemeentedeel 2022	Fout		
G4	6	Tozo 2_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G4	7	Tozo 3_gemeentedeel 2022	Fout		
G4	8	Tozo 3_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G4	9	Tozo 4_gemeentedeel 2022	Fout		
G4	10	Tozo 4_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G4	11	Tozo 5_gemeentedeel 2022	Fout		
G4	12	Tozo 5_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		

B. Bevindingen SiSa-bijlage (6/9)

Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	13	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		
G4	14	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G4	15	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	Fout		
G4	16	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G4A	1	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2021	Fout		
G4A	2	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2021	Onzekerheid		
G4A	3	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2021	Fout		
G4A	4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2021	Onzekerheid		
G4A	5	Tozo 2_totaal 2021	Fout		
G4A	6	Tozo 2_totaal 2021	Onzekerheid		
G4A	7	Tozo 3_totaal 2021	Fout		
G4A	8	Tozo 3_totaal 2021	Onzekerheid		
G4A	9	Tozo 4_totaal 2021	Fout		
G4A	10	Tozo 4_totaal 2021	Onzekerheid		
G4A	11	Tozo 5_totaal 2021	Fout		
G4A	12	Tozo 5_totaal 2021	Onzekerheid		
G4A	13	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2021	Fout		
G4A	14	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2021	Onzekerheid		

Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4A	15	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar 2021	Fout		
G4A	16	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar 2021	Onzekerheid		
G10	1	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	Fout		
G10	2	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G12	1	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	Fout		
G12	2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G12	1	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_ gemeentedeel 2022	Fout		
G12	2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G12	1	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)_gemeentedeel 2022	Fout		
G12	2	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		

Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G12A	1	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar 2021	Fout		
G12A	2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar 2021	Onzekerheid		
G12A	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar 2021	Fout		
G12A	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar 2021	Onzekerheid		
G12A	5	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)_2021	Fout		
G12A	6	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)_2021	Onzekerheid		
G13	1	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	Fout		
G13	2	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		
G13	3	Bestedingen/baten overige voorzieningen_gemeentedeel 2022	Fout		
G13	4	Bestedingen/baten overige voorzieningen_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		

Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
H4	1	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Fout		
H4	2	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Onzekerheid		
H8	1	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Fout		
H8	2	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Onzekerheid		
H10	1	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	Fout		
H10	2	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	Onzekerheid		
H12	1	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Fout		
H12	2	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Onzekerheid		
H14B	1	SPUK expertisecentra jeugdhulp	Fout		
H14B	2	SPUK expertisecentra jeugdhulp	Onzekerheid		
H20	1	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021	Fout		
H20	2	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021	Onzekerheid		
H25	1	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Fout		
H25	2	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Onzekerheid		

bdo.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Roosendaal

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Roosendaal te Roosendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeente Roosendaal op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 6 april 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;
- 2 Balans met toelichting per 31 december 2022;
- 3 Overzicht baten en lasten 2022 met toelichting per programma;
- 4 Overzicht wettelijke taakvelden;
- 5 SiSa-bijlage verantwoordingsinformatie 2022.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, de Controleverordening Roosendaal 2017 en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 6 april 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Roosendaal zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 3.290.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 150.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar de paragraaf bedrijfsvoering, waarin het college van burgemeester en wethouders uiteen heeft gezet op welke wijze frauderisicobeheersing is vormgegeven. In onze controle richten wij ons op frauderisico's die een risico op een materiële fout tot gevolg kunnen hebben.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd zoals bijvoorbeeld ook de Gedragscode voor medewerkers van de gemeente Roosendaal 2020 en de Gedragscode voor wethouders gemeente Roosendaal. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Frauderisico	Onze controlewerkzaamheden en observaties
<p><i>Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management</i></p> <p>Op grond van onze controlestandaarden gaan wij uit van de veronderstelling dat er altijd een risico aanwezig is op doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management en het college van burgemeester en wethouders. Hierdoor veronderstellen wij dat een risico op verslaggevingsfraude bestaat.</p> <p>Meer concreet zien wij het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van burgemeester en wethouders met name in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt. 	<p>Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten.</p> <p>Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd.</p> <p>Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders.</p>

Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengstverantwoording is door ons weerlegd. Een gemeente laat zich typeren als een meerdoelenbestedingshuishouding en is daarmee inherent niet gericht op het verwerven van opbrengsten. De van toepassing zijnde opbrengstenstromen (voornamelijk algemene en specifieke uitkeringen en gemeentelijke heffingen), de transparante wijze van totstandkoming hiervan en de relatief beperkte omvang van de beïnvloedbare opbrengstenstromen zorgen ervoor dat het frauderisico rond de opbrengstverantwoording als geheel door ons als een niet-significant risico is aangemerkt.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn

die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college en de gemeenteraad.

Wij hebben tijdens onze controle geen specifieke aanwijzingen gekregen voor (een vermoeden van) fraude.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing' in de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Onze werkzaamheden hebben bestaan uit:

- ▶ Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- ▶ Het kennisnemen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan de accountant als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis heeft en het bevragen van het college over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- ▶ Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- ▶ Het kennisnemen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder.
- ▶ Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- ▶ Het inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- ▶ Het verkrijgen van inlichting over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.
- ▶ Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen met betrekking tot de conclusie en veronderstellingen van het college inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering door te kunnen zetten.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- ▶ Aanbiedingsnota
- ▶ Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de gemeenteraad vastgestelde normenkader d.d. 6 april 2023.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, de Controleverordening Roosendaal 2017 en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 6 april 2023, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
 - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstelling aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn

waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Plaats, datum

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

Roosendaal geaccrediteerde AA/RA
